

prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău – I. Țurcan
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Bostan, A. Minciuna, V. Negru

DECIZIE

03 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii,

Valentina Clevadi
Galina Stratulat, Dumitru Mardari

examinând cererea de recurs declarată de Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni împotriva Asociației Profesionale „Biroul Național al Asigurărilor de Autovehicule” privind anularea hotărârii Consiliului de Administrare al Biroului Național al Asigurărilor de Autovehicule privind compensarea creanței,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017, prin care a fost respinsă cererea Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, privind scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea apelului și nu s-a dat curs cererii de apel,

c o n s t a t ă

La 23 februarie 2016, Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni (în continuare CIA „Asito” SA) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Asociației Profesionale „Biroul Național al Asigurărilor de Autovehicule” (în continuare AP „BNAA”) privind anularea hotărârii Consiliului de Administrare al Biroului Național al Asigurărilor de Autovehicule privind compensarea creanței.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, Consiliul de Administrare al Biroului Național al Asigurărilor de Autovehicule a emis hotărâre la 16 noiembrie 2015 privind compensarea din contul obligațiilor AP „BNAA” față de CIA „Asito” SA, a creanței în mărime de 40 472,73 USD - echivalentul a 804 605,97 MDL, care

constituie suma neacoperită de CIA „Asito” SA, pentru dosarul de daună AS-7342-AT-13 (accidentul rutier din 06 martie 2004 care a avut loc în Austria).

Indică că, potrivit scrisorii AP „BNAA” nr. 01-115 din 15 decembrie 2014 a fost dispusă încasarea din contul CIA „Asito” SA, a sumei de 50 000 euro pentru dosarul de daună AS-7342-AT-13, accidentul rutier produs în Austria la 06 martie 2004.

Ulterior, CIA „Asito” a solicitat de la AP „BNAA” rambursarea sumei de 7 890 euro, achitată în surplus pe dosarul de daune AS-7342-AT-13, având în vedere că certificatul Carte Verde care a stat la baza despăgubirii date a fost emis în anul 2004, iar programul de reasigurare aplicabil la acea perioadă prevedea reținerea proprie a asiguraților pe asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă era de maximum 50000 dolari SUA, restul sumei revenind spre achitare reasiguratorului. AP „BNAA” în răspunsul dat a indicat că surplusul încasat va fi reținut pentru achitarea altor obligații ale CIA „Asito” SA.

Susține CIA „Asito” SA că, suma de 40 472,73 dolari SUA (echivalentul a 804 605,97 lei) este impusă spre compensare abuziv, fiind o datorie cu caracter inventat, care nu este recunoscută ca datorie.

Afirmă reclamanta că, în scopul soluționării litigiului pe cale extrajudiciară a expediat în adresa pârâtului cererea prealabilă la 24 decembrie 2016 solicitând anularea hotărârii adoptate la 16 noiembrie 2015, însă fiind respinsă de către Consiliul de Administrare al Biroului Național al Asigurărilor de Autovehicule prin scrisoarea din 25 ianuarie 2016 nr.02-0173/16 ultima a fost recepționată de CIA „Asito” SA la 29 ianuarie 2016.

Cere reclamanta CIA „Asito” SA, anularea hotărârii Consiliului de Administrare al Biroului Național al Asiguraților de Autovehicule din 16 noiembrie 2015 privind compensarea a creanței AP „BNAA” față de CIA „ASITO” SA în mărime de 40 472,73 USD - echivalentul a 804 605,97 MDL, pentru dosarul de daună AS-7342-AT-13. Totodată, reclamantul a solicitat și suspendarea hotărârii respective până la pronunțarea unei decizii definitive pe prezentul litigiu.

Prin încheierea protocolară din 27 aprilie 2016, la cererea AP „BNAA”, instanța a dispus examinarea cererii de chemare în judecată înaintate de CIA „ASITO” SA în procedură contencioasă (f.d. 45).

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 octombrie 2016 s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de CIA „Asito” SA împotriva AP „BNAA” privind anularea hotărârii Consiliului de Administrare al Biroului Național al Asigurărilor de Autovehicule privind compensarea creanței (f.d.92,95-98).

La 22 noiembrie 2016, CIA „Asito” SA a înaintat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 octombrie 2016 cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii, concomitent solicitând amânarea s-au scutirea parțială de la plata taxei de stat (f.d.94).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de CIA „Asito” SA acordându-i termen până la 14 februarie 2017 ora 15.45 pentru lichidarea neajunsurilor și anume, pentru prezentarea apelului motivat. S-a adus la cunoștința societății apelante că, în cazul nelichidării în termen a neajunsurilor conform indicațiilor instanței de apel, cererea de apel va fi restituită fără examinare. S-a stabilit pentru data de 14 februarie 2017, ora 15.45, ședința de soluționare a chestiunii privind amânarea s-au scutirea parțială de la plata taxei de stat a apelantei, precum și punerea pe rol a cererii de apel (f.d.102-104).

La 13 februarie 2017, CIA „Asito” SA a depus apelul motivat (f.d.106-108).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017, s-a respins cererea CIA „Asito” SA cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat. Nu s-a dat curs cererii de apel declarate. S-a obligat apelanta să prezinte dovada plății taxei de stat în sumă de 18 103,53 lei, până la 05 martie 2017. S-a stabilit pentru 11 aprilie 2017, ora 11.00, ședința de soluționare a chestiunii privind punerii pe rol a cererii de apel. S-a explicat că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d.123,124-127).

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 06 martie 2017 prin intermediul oficiului poștal (f.d.131), CIA „Asito” SA a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate cu soluționarea în fond a cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat apelantei/recurente pentru depunerea cererii de apel (f.d.130).

În motivarea cererii de recurs a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o neîntemeiată pe motiv că, pentru depunerea cererii de apel în ordinea contenciosului administrativ taxa de stat nu se achită.

Susține că, instanța de apel a luat o decizie neîntemeiată pe motiv că, societatea a solicitat excluderea sumelor dar nu încasarea lor.

La 10 aprilie 2017, AP „BNAA” a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului depus de către CIA „Asito” SA (f.d. 135-136).

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din actele pricinii rezultă că încheierea recurată a fost pronunțată la 14 februarie 2017 (f.d.123,124-127), expediată de Curtea de Apel Chișinău prin poșta electronică recurente la 03 martie 2017 (f.d. 128), în termenul prevăzut de lege la 06 martie 2017, CIA „Asito” SA a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel (f.d.130,131).

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă că, la 23 februarie 2016, CIA „Asito” SA s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva AP „BNAA” privind anularea hotărârii Consiliului de Administrare al Biroului Național al Asigurărilor de Autovehicule privind compensarea creanței (f.d.3-7).

Prin hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 26 octombrie 2016 s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de CIA „Asito” SA (f.d.92,95-98).

La 22 noiembrie 2016, CIA „Asito” SA a înaintat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 26 octombrie 2016 cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii, concomitent solicitând amânarea s-au scutirea parțială de la plata taxei de stat (f.d.94).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de CIA „Asito” SA acordându-i termen până la 14 februarie 2017 ora 15.45 pentru prezentarea apelului motivat (f.d.94). La 14 februarie 2017, CIA „Asito” SA a depus apelul motivat (f.d.106-108).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017, a fost respinsă cererea CIA „Asito” SA cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat și nu i s-a dat curs cererii de apel declarate. S-a obligat apelanta să prezinte dovada plății taxei de stat în sumă de 18 103,53 lei, până la 05 martie 2017. S-a stabilit pentru 11 aprilie 2017, ora 11.00, ședința de soluționare a chestiunii privind punerii pe rol a cererii de apel și i-a fost explicat că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d.123,124-127).

La 06 martie 2017 prin intermediul oficiului poștal (f.d.131), CIA „Asito” SA a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate cu soluționarea în fond a cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat apelantei/recurenteii pentru depunerea cererii de apel (f.d.130).

În conformitate cu art. 365 alin. (4) CPC, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că încheierea instanței de apel din 14 februarie 2017, este una întemeiată, bazată pe aprecierea justă a circumstanțelor de fapt.

Potrivit art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. art. 364 și 365 CPC și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 83 CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Totodată, art.4 alin.(1) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992, cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Aceiași concluzie derivă și din prevederile art.85 alin.(4) CPC, care stabilește cazurile de scutire de la plata taxei de stat, inclusiv în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens.

În speță, instanța de recurs precizează că apelanta, având obligația de a achita taxa de stat la depunerea cererii de apel în sumă de 18 103,53 lei, fapt reținut și de instanța de apel, a înaintat cerere de amânarea s-au scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru examinarea apelului invocând situația materială precară (f.d.94).

Prin urmare Curtea de Apel Chișinău corect a concluzionat că apelanta solicitând amânarea s-au scutirea parțială de la plata taxei de stat nu a anexat probe pertinente și concludente în susținerea cerinței.

Or, potrivit art.118 alin (1) CPC, fiecare parte în proces trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă lege nu dispune altfel.

Astfel, instanța de recurs relevă că, recurenta-apelanta CIA „Asito” SA, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, urma să prezinte informații de la Oficiul Cadastral, Centrul Resursilor Informaționale de Stat „Registru” cu privire la deținerea ori lipsa în proprietate a bunurilor imobile, mobile, cote de participatie în cadrul unor întreprinderi etc., care ar atesta situația financiară precară și ar justifica acordarea facilității respective la achitarea plății taxei de stat la depunerea cererii de recurs.

În consecință, în lipsa probelor concludente și pertinente ce ar demonstra incontestabil situația materială dificilă a CIA „Asito” SA, cererea acesteia cu privire la scutirea integrală de la plata taxei de stat, nu poate fi admisă.

Prin urmare, instanța de recurs consideră necesar de a menționa și faptul că în situația din speță, prin concluzia instanței de apel de a nu da curs cererii de apel, nu se încalcă dreptul recurentului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă, cât și de cea internațională.

Astfel, Colegiul remarcă că, odată cu solicitarea scutirii de la plata taxei de stat, actele ce confirmă starea materială precară invocată urmau a fi anexate la depunerea cererii de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar să menționeze și faptul că, în situația din speță, acțiunile instanței de apel de a nu a dat curs cererii de apel și de a-l obliga pe recurent la plata taxei de stat pentru examinarea cererii de apel depusă, nu încalcă dreptul ultimului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația națională cât și ce-a internațională or, CEDO prin practica sa constantă, de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza Golber v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (Ashimgdane vs United Kingdom 28 mai 1985).

Limitările sunt în concordanță cu art. 6 parag. 1 CEDO, dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit (cauza Bellet vs France §-31, Grecia Manibardo vs Spain §-44).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de CIA „Asito” SA și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2017, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni împotriva Asociației Profesionale „Biroul Național al Asigurărilor de Autovehicule” privind anularea hotărârii Consiliului de Administrare al Biroului Național al Asigurărilor de Autovehicule privind compensarea creanței.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valentina Clevadi

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari